

Brüssel, 28. mai 2018
(OR. en)

9121/18

COHOM 64
CFSP/PESC 462
FIN 395

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 28. mai 2018

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 8889/18 COHOM 59 CFSP/PESC 430 FIN 381

Teema: Nõukogu järeldused, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 22/2017: „Valimisvaatlusmissioonid – soovitude täitmise kontrollimiseks on tehtud jõupingutusi, kuid järelevalvet tuleb parandada“

Delegatsioonidele edastatakse lisas 28. mail 2018 toimunud nõukogu istungil vastu võetud nõukogu järeldused, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 22/2017:

„Valimisvaatlusmissioonid – soovitude täitmise kontrollimiseks on tehtud jõupingutusi, kuid järelevalvet tuleb parandada“.

**Nõukogu järeldused, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 22/2017:
„Valimisvaatlusmissioonid – soovitude täitmise kontrollimiseks on tehtud jõupingutusi,
kuid järelevalvet tuleb parandada“**

(Välisasjade nõukogu, 28. mai 2018)

1. Nõukogu peab tervitatavaks Euroopa Kontrollikoja eriaruande nr 22/2017
„Valimisvaatlusmissioonid – soovitude täitmise kontrollimiseks on tehtud jõupingutusi, kuid
järelevalvet tuleb parandada“ positiivset tooni ning erakordselt head koostööd kontrollikoja,
Euroopa välisteenistuse ja komisjoni talituste vahel.
2. Nõukogu võtab teadmiseks eriaruandes esitatud positiivsed järeldused seoses komisjoni
talituste ja Euroopa välisteenistuse jõupingutustega, et toetada ELi valimisvaatlusmissioonide
soovitude rakendamist. Aruande kohaselt on ELi valimisvaatlusmissioonide soovitude
esitamine viimastel aastatel paranenud ning nende rakendamise toetamiseks kasutati nii
poliitilist dialoogi kui ka valimisabi.
3. Nõukogu toetab üldiselt kontrollikoja poolt Euroopa välisteenistusele ja komisjoni talitustele
esitatud soovitusi, et parandada valimisvaatlusmissioonide osas järelmeetmete võtmist,
sealhulgas järgmisi soovitusi a) lõpparuannete ja soovitude koostamisel ja esitamisel tuleks
järgida järjekindlamat lähenemisviisi; b) kohalike sidusrühmadega tuleks soovitude osas
konsulteerida enne aruande lõppversiooni valmimist; c) sidusrühmadega toimuvad arutelud
peaksid toimuma mitte enne kui neli tööpäeva pärast aruande lõppversiooni avaldamist, mis
annab osalejatele piisavalt aega aruande ja soovitudega tutvumiseks; d) võimaluse korral
tuleks siirata valimiste järelevaatlusmissioon, mis peaks toimuma sobival valimistevahelisel
ajal; e) luua tuleks soovitude tsentraliseeritud andmebaas; f) ELi valimisvaatlusmissioonide
soovitude rakendamist tuleks korrapäraselt jälgida.

4. EL on kindlalt pühendunud ELi ja OSCE/ODIHRi valimisvaatlusmissioonide soovitude suhtes korrapärase ja tulemuslike järelmeetmete võtmisele ning on võtnud mitmeid meetmeid nende edendamiseks. Nõukogu peab tervitatavaks, et Euroopa välisteenistus ja komisjoni talitused on kiitnud heaks kõik kontrollikoja soovitusd ning et nende rakendamine kulgeb hästi. ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavas (2015–2019) nähakse juba ette parimate tavade konsolideerimine, et tugevdada ELi ja OSCE/ODIHRi valimisvaatlusmissioonide soovitude rolli ELi ja liikmesriikide poliitilistes dialoogides ja demokraatia toetamise meetmetes. Samuti võiks täiendavalt innustada ELi valimisvaatlusmissioonide soovitude suuremat kasutamist Euroopa Parlamendi delegatsioonide poolt. Sellega seoses töötatakse välja soovitude tsentraliseeritud andmebaasi; peavaatleja kordusvisiidi formaat on läbi vaadatud, et võimaldada soovitude alaseid põhjalikumaid arutelusid sidusrühmadega ja toetada ELi delegatsioone järelmeetmete kavade väljatöötamisel, ning praegu tehakse tööd valimisvaatlusmissioonide aruannete sidusamaks esitamiseks. Samuti on suurendatud 2018. aastaks ette nähtud valimiste järelvaatlusmissioonide arvu.
5. Nõukogu leiab, et ELi valimisvaatlusmissioonid on väga selge näide ELi tahtest toetada demokraatiat ning edendada inimõiguste austamist ja kodanikuühiskonna kaasatust kogu maailmas. Valimisvaatlusmissioonide roll on tähelepanelikult jälgida ja hinnata valimisprotsessi – enne valimiste päeva, selle ajal ja pärast seda – ning anda riigi ametiasutustele (valitsus, parlament, valimiste läbiviimisega tegevad asutused, kohtud ja muud asjaomased asutused), kodanikuühiskonnale ja parteidele konkreetseid ettepanekuid protsessi parandamiseks tulevikus. Nende pikemaajalisem eesmärk on parandada valimiste raamistikku ja valimiste toimumise konteksti, tugevdada riigiasutuste sõltumatust ja vastutustunnet ning tõhustada kodanike osalemist ja toetada poliitilist pluralismi. Seetõttu on ELi valimisvaatlusmissioonide soovitusd kesksel kohal jõupingutustes parandada tulevase valimise, ning on ülioluline element ELi jõupingutustes toetada demokraatia süvendamist.

6. Nõukogu innustab ELi ja selle liikmesriike edasi arendama konkreetseid projekte, millega toetatakse ELi ja OSCE valimisvaatlusmissioonide soovitusi. Nõukogu rõhutab, et sõltuvalt soovitude laadist saavad ELi delegatsioonid selleks kasutada nii demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit kui ka kahepoolseid rahastamisvahendeid.
7. Nõukogu tunnustab ELi institutsioonide ja liikmesriikide ühist vastutust püüdlustes tagada valimisvaatlusmissioonide järelmeetmete sidusus ja koordineerimine, sealhulgas korrapärase kollektiivse analüüsi ja aruandluse kaudu ning võttes järelmeetmeid ka partnerriikidega peetavate poliitiliste ja inimõigustealaste dialoogide suhtes. Nõukogu märgib ELi delegatsioonide olulist rolli, kes tegutsevad tihedas koostöös ELi liikmesriikide, komisjoni talituste, Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Parlamendiga; delegatsioonid on ELi ja kohalike osalejate peamised vahendajad valitsusasutustega poliitilise dialoogi pidamisel ning valimiste ja demokraatia toetamiseks antava abi rakendamisel. Samas sõltub valimisvaatlusmissioonide soovitude edukas rakendamine peamiselt just kohalikest sidusrühmadest, mistõttu on riigiasutuste poliitiline tahe ning sõltumatute institutsioonide ja kodanikuühiskonna piisav suutlikkus äärmiselt olulised.
8. Nõukogu innustab ELi ja selle liikmesriike jätkama tihedat koostööd, et saavutada suurem mõju valimisvaatlusmissioonide järelmeetmete osas ning tagada ELi poolt valimiste ja demokraatia toetamiseks antava abi ning ELi valimisvaatlusmissioonide soovitude vastastikune täiendavus.